

cesser gennem et længere tidsforløb. Sidste halvdel rummer mange interessante eksempler på, hvordan fluvialmorfologien kan anvendes til genetablering af ådalsområder, et emne som er højaktuelt i Danmark. Alt i alt en inspirerende bog for læsere, der interesserer sig for vandløb og deres omgivelser.

Bent Hasholt

T. Høj & J. Dahl: *Danmarks søer, - søerne i Vestsjællands Amt*. Strandbergs Forlag, Vedbæk 1993. 184 s., ill, 31 cm. DKK 368.

Dette bind i den prægtige serie om Danmarks søer behandler godt tredive søer - af hvilke nogle få er kunstige søer, inddæmninger som Saltbæk Vig. Hver sø bliver behandlet på op til et dusin sider. Hver artikel er illustreret med et kort, der bl.a. viser dybdeforhold, og med mindst ét velreproduceret farvefoto. I teksten behandler Thorkil Høj især geomorfologien og dybdeforholdene i søerne - opmålt af ham selv. Jørgen Dahl behandler overvejende historiske og biologiske forhold, vandkvalitet og fiskeri. Nogle søer er ganske lavvandede, under en halv meter, dybest er Søtorup, Haslev, med 23 m, - Dybesø ved Rørvig er blot 2,5, men alle har i utrolig grad deres særpræg og historie. Litteraturlisten er omfattende, og bogen er i det hele et skatkammer af oplysninger om et vigtigt element i det danske landskab. Der er planlagt et bind for hvert amt, man må håbe der bliver råd til en sammenfattende fremstilling også. Men i alle tilfælde: Når serien er afsluttet, der er kommet 3 bind - så der er langt igen, vil den være en virkelig gevinst for dansk topografisk litteratur.

Henning Mørch

Ökologie und Umwelt: Analyse, Vorsorge, Erziehung. Hans-Jürgen Klink (koord.)

(Tagungsbericht und wissenschaftliche Abhandlungen / 49. Deutscher Geographentag Bochum, 1993, Bd. 2.)

Steiner, Stuttgart, 1995. 226 s., ill., 24 cm, DM 60,-.

Det tyske centralforbund for geografer havde på sit landsmøde i 1993 som et af fire hovedemner indlagt økologi, der præsenteres i dette bind. De to dusin indlæg fra denne gruppe er samlet under fire hovedoverskrifter: bebyggelsesøkologi, økologi og miljøpolitik, jord-, vandløbs- og biotopbeskyttelse samt miljøopdragelse. Det vil føre for vidt at omtale de enkelte artikler, men nogle få synspunkter skal dog anføres. Den tyske interesse for byøkologi synes at give lovende resultater og bør kunne inspirere også her i landet.

Inden for miljøpolitik tages der spændende initiativer, fx vedrørende en fremtidig kortlægning af biologiske produktionspotentialer. Der er mange paralleller mellem initiativer i Danmark og Tyskland på jord-, vand- & biotopområdet, fx vedrørende kortlægning af søer, generel registrering ved anvendelse af GIS, m.m. Også på undervisningsområdet genkender man danske problemstillinger i de tyske afhandlinger: hvilke fag skal varetage økologi'opdragelsen'? Det fremgår vist af ovenstående, at en udvidelse af de faglige kontakter til de tyske geografer bør overvejes.

Sofus Christiansen

D. Anhuf & M. Wohlfarth-Bottermann: *Veränderungen der Vegetationsbedeckung in Côte d'Ivoire*. - (*Erdwissenschaftliche Forschung Bd. 30*).

Steiner, Stuttgart, 1994. 480 s., ill., 30cm. DEM 238,-.

Publikationen indeholder to bøger: Dieter Anhuf's om tidsbestemte ændringer i vegetation og klima i Elfenbenskysten og Martin Wohlfarth-Bottermann's om de menneskeskabte ændringer i vegetationen i Elfenbenskysten siden kolonialiseringen. Begge arbejder er udført i forbindelse med den tyske regerings terrestrisk- palæoklimatologiske projekt, der i nogen detalje søger at belyse vegetationsudviklingen fra før ca 18000 bp og op til det nuværende stadium. Projektets strategi er at belyse klimaudviklingen gennem analyser af den skiftende vegetation. - Anhuf's arbejde søger først at rekonstruere den nutidige, naturlige vegetation ud fra 'relikvegetation', fx bevarede hellige skove, og ud fra konstaterede sammenhænge miljø-vegetation - særligt slutninger ud fra styrende klimaparametre. Hovedresultatet er, at det meste af Elfenbenskystens centrale region naturligt ville være bevokset med 'forêt dense sèche'. Alle afvigelser skyldes helt overvejende menneskelige indgreb, for savannens vedkommende brug af ild. Rekonstruktionen af vegetationsudviklingen er baseret på pollenanalyser. Nogle hovedtræk er: en tørkeperiode omkring 18000 bp med en løvfældende regnskovstype mod syd og en løvfældende tørskov længere mod nord. Omkring 10000 bp var forholdene næsten som nu, mens der under det vådere klimatiske optimum 8500 bp udvikledes en betydeligt yppigere trævækst end nutidens. - Wohlfarth-Bottermann har undersøgt de forandringer, udnyttelsen har medført siden 1900. For de seneste år har han dertil anvendt de efterhånden sædvanlige remote sensing metoder. Derudover forsøger han at beregne de forskellige arealklassers størrelse til forskellig tid ud fra statistikker og skriftlige kilder. Alt dette bruges derefter til en detaljeret analyse af skovens ændring og reduktion. -

Bøgerne hører naturligt sammen og behandler et interessant emne med spændvidde til andre tropeegne systematisk. Det er ikke let læsning, men udbytterig.

Sofus Christiansen

A. Rogers: Multiregional demography - principles, methods and extensions.

Wiley, Chichester 1995. XI, 236 s., 23 cm. GBP 35,-.

Dette er en 'køgebog' af en demografisk ping. Den forudsætter, at man kan sin teoretiske demografi. De fleste demografiske metodebøger behandler stort set kun enkelte befolkninger, denne går videre og behandler befolkningsudviklingen i flere regioner med deres individuelle fødsels- & dødelighedsforhold og indbyrdes flytninger. Dog må det konstateres, at ingen af de gennemregnede eksempler behandler befolkninger, der er opdelt i mere end to - fx Stockholm versus resten af landet; betegnelsen multiregional må således betragtes med modifikationer. En gennemregning af flere regioner vil kræve stor datakraft - og stort overblik. Der følger en IBM diskette med, som det efterhånden er ved at være coutume for denne slags bøger. Bogen vil uden tvivl være værdifuld for folk, der beskæftiger sig med regionale fremskrivninger. For geografer incl. befolkningsgeografer er bogen mindre nyttig, da deres opgave er en anden - efter min mening. Bogen har mange veldemonstrerede gennemregninger, talrige tabeller og litteraturlisten er lang.

Henning Mørch

Inducing food insecurity - perspectives on food policies in Eastern and Southern Africa. M. A. Mohamed Salih (ed.). - (Seminar Proceedings, Nordiska Afrikainstitutet; 30).

Nordiska Afrikainstitutet, Uppsala, 1994. 235 s., 23 cm. SEK 200,-.

Inducing Food Security er en seminarrapport med bidrag fra 11 deltagere fra forskellige samfundsvidenskaber. Kategorien 'seminarrapporter' mødes ofte med en vis betænkelighed: indlæggen er ofte for spredte og/eller for svage. Dette er en vellykket rapport. Selvfølgelig er der også i denne store forskelle mellem bidragene; nogle kunne med fordel være blevet hårdere redigeret både sprogligt og sagligt. Men alt i alt opridses et ret overset problemfelt og der gives et godt overblik over det. Ind imellem leveres glimrende enkeltbidrag. Andre bidrags fortræffelighed uagtet forekommer fx Baxter's om ændrede holdninger i nomadeforskningen værd at fremhæve med sine forsigtige, men væsent-

lige bedømmelser, baseret på et grundigt kendskab til emnet, såvel fra litteratur som fra felten.

Sofus Christiansen

Territorial competition in integrating Europe. P.C. Cheshire & I. R. Gordon (eds.).

Avebury, Aldershot, 1995. XV, 317 s., ill., 23 cm. GBP 40,-.

Territorial competition between cities and regions is of growing importance especially within the European Union. Territorial competition is defined as locally based efforts to promote the development of a locality in competition with other localities. The efforts may take many forms, place marketing, assisting local businesses, constructing infrastructure, providing of information and networking. The book presents different perspectives on the issue; the extent to which the growing interest is an outcome of the integration process itself; what favored the different developments in different places; did policies actual influence local change; how integration contributed to spatial patterns in itself; and what are the further implications of this territorial competition. One clear hypothesis was that the advanced or metropolitan regional economies would be the most relevant to study since the advanced regions of Europe seemed to have most to gain or lose from integration. A selection of leading economic regions of Europe is being studied from different angles presenting various aspects of the supply and the demand side. On the demand side one notes that the traditional European urban pattern is rapidly being broken up in favor of a new pattern, and at the same time this traditional pattern is still very much present. New locational factors of importance are identified, such as environmental quality, amenities and business services, but the role of traditional factors, such as accessibility, labor skills and transport costs are being reinforced in locational choice. The place in itself is of major importance for locational choices and operational success. Findings on the supply side were more heterogeneous partly because local policy is subject to a wide range of institutional and cultural differences. - The reviewer notes new contributions to the discussion of European hot spots. A presentation by Forslund and Johansson identifies fast changing leaders characterized by a relatively large share of rapid growth sectors. This are cities like Amsterdam, Brussels, Copenhagen, Oslo and Stockholm. Slow changing leaders are for example Lyon, Dublin, Madrid, Helsinki, Paris, Marseille and Lisbon. Followers are cities like Lille, Barcelona, Glasgow and Budapest. Bremm looks upon Germany and find Frankfurt and Düsseldorf to be the dynamic urban centers followed by cities